

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prilaga vsako nedeljo.

Cena na leto doma 10 din. ali 40 K. V Ameriko cena na leto 25 din. ali 100 K. Kam doma na eden naslov od deset falatov više hodi, dobijo naročniki i kalendar brezplačno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Namest. v uredništvu Berden Andrej kaplan v D. Lendavi.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovce Prekmurje. Oglasi, (inzerati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok 50 par (2 K.) za večkrat popust od 5%, do 35%.

Novo državo si gradimo.

Spunile so se naše senje: novo državo — Jugoslavijo — si gradimo že tri leta. Veliki idealizem je nas gnao, velika navdušenost je gorela v našem srcu. I zdaj, kda se naše senje udeštevijo, v djanje stopijo, bi zgubili naš idealizem, bi vgasnola naša navdušenost?

Či si stoj hišo cimpra, stari prigovor pravi, da nikak more mreti. Zakaj? Od velkoga truda i dela. Cimpranje, zidanje je ne lahko delo. I si mislite, da graditev Jugoslavije je tak lahko delo? Bodete mi pravili, da bi v staroj hiši ostali, da se je porušila? I dobro da se je porušila, mi ščemo lepšo, svetlejšo, vekšo hišo sebi napraviti.

Zato pa tiho bodi Slovenec, vse pretrpi, delaj, da z drugimi bratami vred dober kot dobiš v novoj hiši. Ali se pa ne bojiš, da bodejo ti sledi na oči metali, da si potežavo, celo delavce vkraj rato, dokeč so drugi marljivo delali?

Vse težave poznam. Mislite, da samo v Jugoslaviji je tak težko? Pa pred bojnov ste se ne vsikdar tožili? Ki se toži, za tistoga se ne bojim. Samo za onoga se bojim, ki se hvali, da je dnes na svojem meo žnjece, vutro de pa meo na ženinom krūha.

Slovensko časopisje agitira, da bi se znižalo vojaštvo. Dobro bi bilo, či bi se po celom sveti zgodilo. Nego dokeč naši dobri sosedi ne denejo na stran puške, tem več zakapljejo, dokeč naši sosedi se pripravljajo na napade i glase pošilajo, da bodo „vesili“, pitam, moremo mi vojaštvo odpustiti? Ne, sledjen krajevar darujemo na našo obrambo. (Vlada bi mogla iskati pot pomirenja z sosedi pa ne bi trbelo vojske. Vr.)

Tožite se na uradnike, na učitele. Inda sveta vam je domo prišla deca iz šole, mantrala, včila se je celi večer. Cela hiša je puna bila magjarske reči, razmili ste pa nikaj ne, niti Vi, niti Vaša deca. Zdaj se Vam deca slovenski vči. Istina, da se ne vči: au, vao vūpau. Vsaki jezik ma pismeni, književni jezik. Toga se včijo po celom sveti. Ali se pa madžarska deca v šoli óma, szóma, szép, ottanék vči, ne pa alma, szép, ott?

Nikoga ne ščem razžaliti, nego edno mi li dopustite, da znanstvena dela pred vučene lūdi slišijo. Najgrši demagog je, ki se ljudem s tem prilizava, da pred njega nese takše dela, štere ljudstvo ne razini. Takši človek s tem pokaže, da on sam tudi nikaj ne razmi.

Tak je. Zdaj mi na pamet pride, da je že davno pravo eden madžarski državnik: Inteligenca (razumništvo) pokvarjena, ljudstvo pa nevučeno. Svetovna bojna a, ešče povekšala to nevalo.

Nevučeno ljudstvo... Tam nikdi na meji se je zgodilo. Prišla je stara baba v krčmo: Gospodičina, te je pa istina, da osem vesnic nazajdobijo Vogri.

Pri Vas so prej, vogrške novine, v njih tak stoji. Gospodičina, zavedna Slovenka, staro debelo gleda, potem se zasmehe i pravi: Ja, ja, idite v M., tam pri krčmari sojo. Zdaj pa je stara debelo gledala i brezi reči odišla. Moj stari poznanec bi pravo: Stara si pamet išče.

Ne dementirajte uradno takše govorice, tem bolje bodejo je vervali; vaše odredbe i dela naj kažejo, da vse takše reči so samo zmišljene laži. (Smo vsi za pismeni slovenski jezik, ali naše lepe domače reči se ne smejo zgubiti, nego vtopiti v pismeno slovenščino; iz te se pa moro vōvrčiti pokvarjene reči. To ščejo i naši jezikoslovci prek Mōre. Vr.)

Uradna naznanila.

Od bilijardov v javnih prostorih (krčma, kavarna) i v društvah, klubah plačajo njihovi lastniki na leto 200 K. takse i 80 K. za prijavo davčnomi uradi. Oboje se plača v kolekah (štemplnah). 200 K. vsako leto do 15. januara, 80 K. pa se prikel gor na pisma, v šterom se davčnomi uradi na znanje da bilijard. Če se bilijard oda, se to naznanj po starom posestniki davčnoj oblasti i se na to naznanilo prikel šttempl za 8 K. Novi lastnik pa plača páli 80 K. prijavnine i 200 K. takse, čeravno jo je stari že plačao na to leto. V prijavi se mora naznaniti tvrdka, štera je bilijard izdelala i njegova številka, (Fin. okr. ravnateljstvo št. 13389).

Potni listi v Avstriji so z 1. jan. 1922. na pravleni za dugše čase i za večkratno prekoračenje meje. To so dosta lepši potni listi kak pri nas. Gda bo pri nas kaj takšega?

Pobiranje nadavka na uvozno carino. Od 10. Nov. 1921. naprej se sme plačivati namesto zlata tudi v bankovcaj carina i to: 100 zlatij dinarov ali 500 dinarov v dinarskij ali dinarsko-kronskij bankovcaj, to je z nadavkom 400 odstodkov. Te nadavek se pobira na vse blago, za štero je do 9. nov. 1921. leta ešče ne bila plačana carina. Pri blagi, štero se po vrednosti zacarinja, ne trebe plačati nadavka. (U. L. 137.)

Carinarnicam se naroča, naj sprejemajo za punoveljavna samo lista potrdila, „da posameznoga dotičnoga blaga nega v našoj državi ali ga pa nega v zadostnoj meri,“ štera izdaja V. oddelek ministrstva za trgovino i industrijo v Beogradi. (U. L. 152.)

Kratice za dinarsko vrednost so po odloki ministra financ za dinar „Din.“ za pare pa „p“ (U. L. 146.)

Monopolna taksa na vžgalice. Po odluki monopolske uprave se je monopolska taksa etak zvišala pri vžgalicah (špicah): 1) Pri parafinski od škatlice 24 p. edna škatlica ma 100 šibic. 2) Pri žvepljenih vžgalicah 24 par, škatlica ma približno 120 šibic. 3) Pri navadni švedskih vžgalicah od škatle 22 par. Škatla ma okoli 60 šibic. 4) Pri malih švedskih vžgalicah od škatle 20 par, škatlica ma okoli 50 šibic. (U. L. 146.)

Cigaretni papir je pripovedano privatnim osebam v državo privražati. (U. L. 144.)

Bendnja, Laze, Malakucija kraji poleg Dol. Bistrice, šteri so dozdej pripadali k Medjimurji, so združeni z občinov Dol. Bistrice i podrejeni davčnomi uradi D. Lendavi i davčni oblasti v M. Soboti. Te občine so prve bile v Jugoslaviji, kak pripadnice Medjimurja i za časa boljševiškoga ladanja s čuni v nogim pripomogle, da je mogeo priti prek Mūre. (M. L. 144.)

Nekaj iz življenja sv. Oč Benedikta XV.

Sv. Oča so vmrli v nedelo 22. jan. Pred tem v petek večer se je njihovo stanje malo zboljšalo i zdravniki so ji nagovarjali, naj se le verno podvržejo vsem zapovim zdravnikov. Papa so njim odgovorili. „Če Bog šče, da ešče dale delam za cerkev, to radevolje včini, či pa pravi: zadosta! naj se zgodi njegova sveta volja!“ Po polnoči so sv. oča sprejeli še sv. obhajilo i na njihovo željo so njim tudi podelili sv. oli ali slednje mazanje.

Pokojni pápa so sami določili, naj se njihovo mrtvo telo v mešnoj obleki postavi tri vūre na papeškom prestoli, na to pa dva dni v cerkvi sv. Petra, kje je dovoljeno bilo tudi ljudstvi si poglednoti njihove ostanke.

Po Smrti Benedikta XV. cerkvene posle vodi Kardinal Gasparri, državni tajnik.

Na deseti den po smrti pape morejo vkūper priti v Rimi vsi Kardinali iz celoga sveta, da zvolija novoga papo. Volitvi se vdelež 62 kardinalov, med temi 29 z Italije.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Za edno siroto so plačali Novine i na podporo M. Lista darovali 160 K. par dni pred smrtjo vlč. g. + Kūhar Štefan belfinski plebanoš. Za gorečega svojega dopisnika i širitela je uredništvo Novin i M. Lista plačalo na večne meše v Celji.

Sram nas je. Franc Novaki od Sv. Trojice je odnesla edna ženska, štera je gučala po horvacki i pravila, da je 3 i pou vūre daleč doma od M. Sobote, en korbeo, eno marelo pa veliki robec. Sram nas je Prekmurce i Medjimurce.

Törnische. Varašanci smo se tudi zbūdili Horvat Štefan, zvonar, je nabral 70 novih naročnikov. To število samo posvedoči, keliko trūda je s tem bilo. Najtoplejša hvala širiteli za trūd, ka se tak briga našim dūšam za dobro čtenje.

Sv. Sebeščan. V našoj cerkvi smo meli dne 7. jan. lepo slovesnost. Na te den je namre stopila v krilo sv. Materecerkvi Jolanka Morgenštern iz Bodonec, zaročnica Poredoš Štefana učitelja iz Rajhenburga. Ceremonije so bile nad vse genlive. Okrstili so jo domači plebanoš Ivan Prša. Poroka (zdvavanje) se je vršila tudi pri Sv. Sebeščani 19. jan. Mladomi pari želejmo obilo božega blagoslova.

Vuk na Goričkom. Okoli novoga leta se je širila vest, da se klati vuk po gornjem Prekmurju. Uradna poizvedovanja so ugotovila, da je 27. decembra vujšec en zbesnjeni pes z Rogačovec, šteri je bio ruske vuče pasme (forma). Te pes se je klato po gornjem Prekmurju i ga ljudstvo držalo za vuka. Zgrizao je tudi več ljudi psov i ešče svinje. Psa so že strelili.

Tešanovci. Preminečo nedelo je bilo zdavanje Benko Gezo, drugoga sina g. Benko Jožefa, z čerjov g. Lainšček Janoša, Katikov v Moravskoj evang. cerkvi. Pri poroki so meli g. Hima Šandor evang. farar lepi govor. Po zdavanju je bilo goščenje pri g. Lainščeki i potem pri g. Benki, kje so je gosti pri dobroj letošnoj kaplici in poleg Baranjove bande razveseljaval i želeli mladomi pári vnogo sreče.

Za vojne dovce iz Trdkove, štere so ešče ne dobile podpor so naš g. poslanec vložili prošnjo na invalidski odsek kak i za druge stvari.

Vojaki rojeni 1897. se pústijo domo, če dokažejo, ka so se že v staroj službi navčili muštre. Če so bili pri treni ali v drugoj takšoj službi ka so se ne mogli navčiti muštre, morejo služiti, da se je navčijo. Ki so pa rojeni v letih 1898 i 1899, pa morejo vsi služiti, so služili že prle ali pa ne, če znajo muštre ali ne. Minister vojni je pravo našim poslancom, da nema moči i oblasti da bi rojene v letih 1898 i 1899. mogo domo pústiti.

Naša železnica. Naš g. poslanec so že meseca novembra i zdaj páli bili pri ministri za železnice da ga opitajo zavoljo naše železnice i ga oprosijo, naj stavi v proračun túdi našo železnico. Za odgovor so prle i zdaj pali to dobili: železnica od Sobote do Ormoža se dela naprej, penezi se dajo i letos da zdelom pridemo naprej, a od železnice med Sobotov i Lendavov niti guča nej. — To če mo si mi sami delali, mo jo meli, ovak ne, država jo nemore zdaj. Železnica Sobota—Ormož je z zakonom potrjena.

Zavolo naseljavanja naših ljudi pri D. Lendavi so naš g. poslanec oster upit napotili na ministra agrarno reformo.

Opominamo vse one naročnike „Novin“, šteri so lani dobivali túdi Marijin List, da nam kak najprle pošlejo podporo za Marijin List za lansko leto i naj nam pošlejo nazaj Novine, za štere neso se zglašili naročniki.

Iz Medjimurja. Belović Ludovika žena iz Šafarskoga sela i Oletič Matjaš od sv. Martina so mnogo novi naročnikov pridobili. Dobro medjimursko ljudstvo ponavlja staro zvezo, štero je melo z našim ljudstvom i z „Novinami“. Presrčno pozdravljamo vse nove naročnike i izražamo samo ešče željo, da bi ešče vozkejša vez bila nad nami od zdaj naprej v okrilji edne skupne matere Jugoslavije. Prosimo Vas túdi, da nam sporočate kaj iz Vaše vozkejš domovine Medjimurja. Mi Vas vednako radi mam, kak naše prekmurske rojake.

Jugoslovanska in vogrška delegacija razmejitvene komisije je 30. januara prišla v D. Lendavo. Začela bode meje vómeriti in mejnike stavili. Danešnja linija se skoraj nikaj ne spremeni. Od dela komisije ščemo naše naročnike zmirom informirati.

V Lendavi v hotel Koroni je bio 31. Januara veliki banket na čast komisije za razmejitev. Pozvani so bili gospoda slovenska in prekmurska iz cele slovenske Krajine.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kod krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštino za vsakoga: 3 dvojnat ali 1 špeciálna steklenica . 48 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice . . . 168 K
24 „ „ 8 „ „ . . . 280 K
36 „ „ 12 „ „ . . . 394 K

POŠTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 5 Kr. in Kr. 750; Elsa mentolni klinčič 12 Kr.; Elsa posipalni prašek 11 Kr.; Pravo Elsa ribje olje 85 Kr.; Elsa voda za usta 36 Kr.; Elsa kolonska voda 41 Kr.; Elsa šumskimiris 41 Kr.; Glycerin 6 in 30 Kr.; Lysol, Lysosform 30 Kr.; Kineski čaj 3 Kr.; Elsa mrčešni prašek 15 Kr.; Strup za podgane in miši po 8 i 12 Kr.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA 40—1. donja Hrovaško. Centrala 146.

Država.

Razmejitvena komisija v vozi. Dne 9. dec. 1921. so prišli s Kaniže v Maribor predsednik razmejitvene komisije angleški podpolkovnik g. Cree, od jugoslovanske delegacije podpolkovnik Kostič i profesor dr. Polič, od madžarske delegacije polkovnik Vasel i dr. Magyary, da pogledajo v mariborski vozej, či bi ešče bio zaprt šteri Prekmurec. Ta spaka je napad na naso državo. Razmejitveno komisijo nikaj ne briga, ka dela naša država s svojimi državljani. V vozej so ne našli nikoga, ar so naš g. poslanec že prle preskrbeli, da so bili vsi Prekmurci izpušćeni. — Iz toga se vidi, kak druge države skrbijo ne same za svoje državljane, nego túdi za tiste ljudi v drugoj državi, od šterij mislijo, da so ešče njúvi v srci.

Poneverenje. Pri ljutomerskoj (Lotmeršk) hranilnici se odkrilo veliko poneverenje. Hranilnični uradnik Milan Čeh je ponevero tristojezero koron. Zaprlji so ga s ženov vred. Kvaren nišče nede. (Murska Straža I. štev.)

Stavbišča v Belgradi. Kakša nezmerna dragoča je v Belgradi vidimo stoga, ka za kvadratni meter prostora (stavbišče) za zidanje hiš košta 15.000 K.

Svet.

Siromakom v Beč so rimski papa 515 jezero lir darúvali. To pomeni dvanajset milijard 312 milijon avstrijskih koron.

Velki noji (štruci). Ar so ljudje preveč lovili nešterne že prejšle. Na Madagaskari i na Novoj Zelandiji so ešče dobili velke noje, šteri so bili dosta vekši od dnešnjih. Visiki so bili 4 metre. Znesli so belice, ki so bile do 3 decimetre duge. (Belice od dnešnjih nojov so ne niti 1 1/2 decimetra duge). Naše kokoši znesejo pol decimetra duge belice. Držalo je jajce toga velkoga noja 190 kokošnjih belic. Tak bi lahko s toga ednoga jajca v krčmi napravili cvrtje za 60 ljudi. — Če bi našim ženskam kokoši nesle tak velka belice!? (Niti te ne bi si naročile Novine, tak so skope gratale. — Štampar.)

20 let med divjaki. Amerikanski vučenjak Koobs je pred ne dugo na takzvanih Karolinski otokih v Tihom morji, kde živijo samo divjaki, našo túdi ednoga angleškoga kapitana. Pred 20. leti se je te kapitan vozo mimo Karolinskih otokov i njemi je viher ladjo (hajov) razbio. Vse se je spotopilo, samo on se je rešo na otoke. Kapitan — Leander West njemi je ime

ZDRAVJE

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor túdi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najbolje blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštino 98 Kr.

„ELZA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, sončne pege, zajedance, nabore, i t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino 52 Kron.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost i t. d., 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino 52 Kron.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi. **RAZNO:** Lilijno mleko 15 Kr.; Brkomaz 8 Kr.; najfinejši Hega-puder Dr. Klugera v veliki originalnih skatulah 30 Kr.; najfinejši Hega zobni prašek v patent skatljah 30 Kr.; puder za gospe v vrečica 5 Kr.; zobni prašek v skatlija 7 Kr.; v vrečica 5 Kr.; Sachet diševa za perilo 8 Kr.; Schampoo za lasi 5 Kr.; rumenilo 12 listkov 24 Kr.; najfinejši parfem po 40 in 50 Kr.; Močna voda za lase 58 Kr. Za te razne predmete se zamot in poština posebj račun.

EUGEN V. FELLER, lekarnar STUBICA donja 40—6. Hrovaško. Centrala 146.

— nema nanč krpice eoropske obleke na sebi. Oblečen je v listje od palm kak domači divjaki. Njegova hrana skoz 20 let je bila sad pa belice nekših golobov. Tople „hrane je na otokih ešče ne jo, ar je nikak ne mogeo zakúriti ognja. Kapitan je že ščista zdivjao. Vučenjak je komaj zvedo od njega odked je doma; rad bi ga túdi spravo v Eoropo, pa leži betežen i je preslab za vožnjo.

Pošta.

Gornji širiteo. Vaši naročniki bi radi bili, da bi tisto vse notri prišlo v Novine ka se tam po Ravenskom i Goričkom godi. Dobra je ta žela i jo podpišemo A zakaj pa ne pošljete notri tistih reči, prepira, štere se tam godijo. Ve smo vam naznanili, ka si poštino odračunajte. Ja če bi mi vse znajoči bili ne bi potrebuvali teh popisov, ali da nesmo moremo je prositi. Držte se toga. **Šadi Janoš. Večeslavci.** Naj tiste najveške sirote g. plivanoš popišejo, šterim bi brezplačno dali Novine pa mi imena sem pošljite. Keliko smo mogoči, damo brezplačno.

Na prodaj

je nekaj vagonov zdravoga, sladkoga prešanoga (štajerskoga) sena po zmerni ceni. Posestniki, ki želijo skupno prevzeti seno, naj se oglašijo v uredništvu „NOVIN“, kje dobijo potrebne informacije.

Kúpim vsefelé kože i te túdi vze-mem v delo, kak se najfineje in hitreje izdelaje v fabriki I. Sinigoj v Ljutomeri.

Kože (leder) podplate i vse šuster-ske potrebščine kak túdi čisto garantirano tikveno olje kúpíte vsakši den po najniž-jih cenah pri

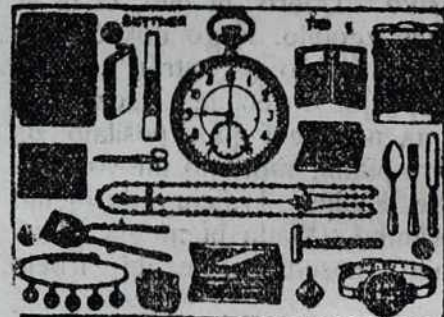
Albin Sagadin
trgovina z kožami
v Beltinci.

Trúge (škrinje) za mrtve v vsa-kaj velikosti i vse mrtveče pot-reboče kúpíte najfalej pri

Albin Sagadini
v Beltincih.

Našli bodete za lastno uporabo in **DARILA** predmete vzlatu, srebru, nakite, ure, veržíce, prstane, uhane, narokvice in krstne spominske obeske, ter od raznih potrebšćin

kaj iščete

pri znani fir-mi SUTTNER po najnižjih dnevni-h cenah v najlep-šem moder-nem izdelku. Žlice, nože in vilice, škarje, žepne nože, doze za ciga-rete in duhan, strojeve za brijanje, na-žigače i t. d.

vsebuje sjajni katalog s slikami od **Tvorniške tvrtke H. SUTTNER, LJUBLJANA** št. 945. 20—3.

Debelo živino, teleta i svinje, živa in zaklana, sirovo maslo (Butter) vsako množino kúpúje in najbolje plaćúje

GOSPODARSKA ZVEZA
v Ljubljani.

Pošljite ponúdbel 5—2.

Pozor mlinarje! K odaji je en mlin na Ščavnici, ima 3 kamle, dela se na njem túdi oli iz vsakevrste semenja, mesi se z mašinom. Mlin je spovani l. 1899., oddaljeni od že-leznice samo eno vüro, k mlini pri-pada túdi 2 plüga njive. Več povej posestnica **TRSTENJAK Marija** pri

Sv. Jürji ob Ščavnici.

KORANIT

asbestni škrljavec, najbolše sredstvo sedanjosti za pokrivanje streh in obloženje zidov. Tovarna v KARLOVCU (Horvatska) glavno zastopstvo za Slovenijo

FRAN HOČEVAR, MOSTE p. ŽIROVNICA, Gorenjsko.

Stavbeniki, podjetniki in vsi, ki hočete imeti dobro pokrito streho, sigurno proti dežu, toči, snegu, požara in viharju, zahtevajte oferte.

Tisk: Ernest BALKANYI D. Lendava.